

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС (протокол №/дата): №25/ 24.02.2022 г.

Приета от КС (протокол №/дата): №6/ 17.02.2022 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“;

ЗА СПЕЦ: „Предприемачество и инвестиционен мениджмънт“;

ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО(часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: т. ч. • ЛЕКЦИИ • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	45 30	3 2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1. ....

(проф. д-р Румен Калчев)

2. ....

(доц. д-р Катя Антонова)

Ръководител катедра: .....
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

“Управление на човешките ресурси” е управленска икономическа дисциплина, която се намира в тесни връзки с дисциплините „Управление на предприятието”, „Икономика на труда”, „Статистика”, „Трудово право” и др. Някои от тях се изучават в курса на обучение на ИУ, а по други студентите получават необходимия им минимум знания от тази дисциплина. Дисциплината „Управление на човешките ресурси” цели да формира у студентите от специалност „Предприемачество и инвестиционен мениджмънт” теоретични знания и практически навици във връзка с управлението на най-важния ресурс на предприятието. Проблемите са разгледани от теоретична и практико-приложна гледна точка и са съобразени с действащата нормативна уредба на страната.

Чрез обучението по дисциплината “Управление на човешките ресурси” студентите се подготвят за работа с човешките ресурси на предприятието. Те получават знания и умения във връзка с използването на специфични техники при подбора на човешките ресурси, на тяхното обучение и развитие, заплащането, стимулирането, оценяването на труда, разработването на стратегия за персонала и др. Темите, изучавани по дисциплината дават възможност на студентите да се изявяват в практиката като успешни мениджъри и да развиват своя потенциал.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. СЪЩНОСТ, СЪДЪРЖАНИЕ И ЗАДАЧИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА	3	2	
1.1	Същност и особености на управлението на човешките ресурси в организацията			
1.2	Органи за управление на човешките ресурси			
	ТЕМА 2. РАЗВИТИЕ НА НАУКАТА И ПРАКТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	4	2	
2.1	Основни предпоставки за възникването и развитието на науката и практиката за управление на човешките ресурси			
2.1	Промените в мащабите, организацията, техниката и технологията на производство и влиянието им върху управлението на човешките ресурси			
2.3	Активността на държавата, профсъюзите и международните организации в сферата на труда като фактор за промяна в управлението на човешките ресурси			
2.4	Съвременният човек и управлението на човешките ресурси			
2.5	Хронология на науката и практиката по управление на човешките ресурси			
	ТЕМА 3. СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА	3	2	
3.1	Политика и стратегия за човешките ресурси			
3.2	Необходимост от разработване на стратегия за човешките ресурси			
3.3	Разработване на стратегии за човешките ресурси			
	ТЕМА 4. ПРОЕКТИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ДЛЪЖНОСТИТЕ	4	3	
4.1	Необходимост и същност на проектирането и анализа на длъжностите в организацията			

4.2	Проектиране на длъжности			
4.3	Длъжностна характеристика			
4.4	Анализ на длъжностите в организацията			
ТЕМА 5. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ, НАБИРАНЕ И ПОДБОР НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ		4	2	
5.1	Определяне на потребностите от човешки ресурси			
5.2	Набиране на човешки ресурси в организацията			
5.3	Подбор на човешки ресурси			
ТЕМА 6. РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ		4	3	
6.1	Икономиката на знанието и инвестиции в човешки капитал			
6.2	Същност и цели на обучението на човешките ресурси			
6.3	Етапи на обучението на човешките ресурси			
6.4	Методи на обучението на човешките ресурси			
6.5	Планиране и управление на кариерата			
ТЕМА 7. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ		4	3	
7.1	Фактори, влияещи върху използването на човешките ресурси			
7.2	Показатели за използването на човешките ресурси			
7.3	Норми за разход на труд			
ТЕМА 8. ОЦЕНЯВАНЕ НА ТРУДОВОТО ПРЕДСТАВЯНИЕ		3	2	
8.1	Същност, цели и модели на оценяване. Видове оценки на човешките ресурси			
8.2	Методи на оценяването на човешките ресурси			
ТЕМА 9. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ТРУДА		4	3	
9.1	Основни изисквания към организацията на работната заплата в организацията			
9.2	Форми и системи на заплащане на труда			
9.3	Образуване на индивидуалната работна заплата на работниците и служителите			
ТЕМА 10. БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА		3	2	
10.1	Същност на безопасните и здравословни условия на труд			
10.2	Управление на безопасността и здравето при работа в организациите			
10.3	Показатели за оценяване на условията на труд			
10.4	Режим на труд и почивка			
ТЕМА 11. СТИМУЛИРАНЕ И МОТИВИРАНЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ		3	2	
11.1	Система за стимулиране на човешките ресурси			
11.2	Мотивация на човешките ресурси			
11.3	Мотивационни модели и теории			
11.4	Мотивационни подходи в организацията			
ТЕМА 12. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ				
12.1	Същност и цел на социалното осигуряване	3	2	
12.2	Принципи и функции на социалното осигуряване			
12.3	Задължения и разпределение на разходите между работодател и наето лице			
ТЕМА 13. ТРУДОВИ ОТНОШЕНИЯ В ПРЕДПРИЯТИЕТО		3	2	
13.1	Организации на работниците и служителите			
13.2	Колективни трудови преговори и договори			
13.3	Колективни трудови спорове			
13.4	Индивидуални трудови отношения			
	Общо:	45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсов проект	1	30
1.2.	Тест с отворени и затворени въпроси	2	40
	Общо за семестриален контрол:	3	70
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест) с отворени и затворени въпроси	1	65
	Общо за сесиен контрол:	1	65
	Общо за всички форми на контрол:	4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Калчев, Р., К. Антонова. Управление на човешките ресурси. Варна, Изд. „Наука и икономика”, 2014.
2. Шопов, Д и др. Как да управляваме човешките ресурси в предприятието. София, ИК „Труд и право”, 2013.
3. Илиев, Й. Управление на човешките ресурси – избрани теми. София, Издателски комплекс УНСС, 2014.
4. Антонова, К., Велева, М., Колева, В., Иванова, П. Управление на човешките ресурси, Варна, Изд. „Наука и икономика”, 2020.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Джонев, С., Пл. Димитров. Организационно консултиране. Мениджмънт, Управление на човешките ресурси. Том 1, 2, 3. София, Ен Джи Би Консултинг, 2014.
2. Калчев, Р. Върху някои аспекти на продължаващото професионално обучение в България. Свищов, сп. „Икономика 21”, Година III, книга 2, с. 76-102, 2013.
3. Калчев, Р. Актуални въпроси на качеството на труда в сектор „Строителство” в България. Варна, ИК „Геа – Принт”, 2013.
4. Антонова, К. Съвременен подход при управление на безопасните и здравословни условия на труд. Административно право - съвременни тенденции в правораздаването и доктрина : Сборник доклади с доклади от национална кръгла маса, 20 април 2018, Варна: Наука и икономика, 2018, 149 - 161.
5. Антонова, К., Модел за устойчиво управление на човешките ресурси в организациите, Сборник с доклади от Национална кръгла маса Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност, 25 октомври 2019.

Февруари 2022 г.